

Natuurlijke Klein zeegraspopulaties in de Oosterschelde in 2014

Marieke van Katwijk, Ecoscience Nijmegen

Brigitta van Tussenbroek

29 augustus – 1 september 2014

Tussen 29 augustus en 1 september 2014 is de jaarlijkse monitoring van natuurlijke populaties uitgevoerd. In onderstaande tabel worden de resultaten samengevat.

Bedekkings- percentage	Viane West	Krabben- kreek		Dorts- man Noord	Dortsman Gemaal St M.	Goese Sas	Zandkreek	Oostdijk	Kats
		Krabben- kreek Noord	Krabben- kreek Noord- zuid						
gemiddeld	15	15	0	15	0	15-20	70-80	70	20
maximum	35	80	0	70	0	70	100	100	40

Foto's: Brigitta van Tussenbroek (tenzij anders aangeduid)

Inhoud

Viane West	2
Krabbenkreek Noord	3
Krabbenkreek Noord-zuid	4
Dortsman Noord.....	4
Dortsman Gemaal (west)	4
Zandkreek.....	5
Oostdijk	6
Goese Sas.....	6
Slikken van Kats.....	7

Viane West

Het zeegras bij Viane West heeft nog maar heel lage bedekkingen, 15% gemiddeld, en inclusief de gaten slechts 5%. Maxima zijn 35%. Dit staat in schril contrast met de volle velden uit 2008, maar ook ten opzichte van 2013 is het sterk achteruitgegaan (vergelijk foto's figuur 1 en 2). Er zijn vrijwel geen macroalgen of epifyten.

Figuur 1. In 2013 stond er in Viane West **beduidend meer zeegras dan in 2014**. Hierboven een foto uit 2013 uit verslag 33 van Wim Giesen en Paul Giesen (zeegrasbedekking 40-50%, lokaal 100%), ter vergelijking met foto 2014 onder.

Figuur 2. Zeegrasveld bij Viane West in 2014 (zeegrasbedekking 15% gemiddeld, lokaal 35%). Omdat de foto op ongeveer dezelfde plek is genomen als de foto uit 2013 (figuur 1), is goed te zien hoezeer het zeegras is afgenomen op deze lokatie.

Figuur 3. Buiten het schor van Viane West zich iets uit te breiden. In eerdere jaren werd het hier niet in deze mate aangetroffen.

Krabbenkreek Noord

De zeegrasbedekking is gemiddeld 15%, en lokaal 80%. Naar het oosten toe wordt het veld steeds dunner en gefragmenteerder. Als je dit alles mee zou rekenen zou de gemiddelde bedekking 5% zijn. Meer naar het westen (het schor) is de gemiddelde bedekking meer 30%. Het veld loopt daar naar het schor toe; dicht bij de dijk zijn daar enorme macroalgenpakketten die de zeegrasgroei bedekken, maar zodra je iets van de dijk af komt wordt het veel minder. Op Krabbenkreek Noord is ook het duidelijke patroon te zien dat ze naar de dijk en schor toe in de prielen groeien, in het midden overal, en verder van dijk en schor groeien ze voornamelijk op bulten (zoals ook op Oostdijk, zie luchtfoto). In de prielen kunnen zien ze er florissant uit (figuur 4).

Figuur 4. Zeegras in prieltjes vlak bij het schor van Krabbenkreek Noord; de wadslakjes zorgen ervoor dat er weinig epifyten op de planten groeien

Krabbenkreek Noord-zuid

Dit is de locatie aan de zuidkant van Krabbenkreek Noord, waar veel oesters voorkomen. Dijkpaal 671 t/m 675. Hier is geen zeegras aangetroffen

Dortsman Noord

Het zeegrasveld heeft een gemiddelde bedekking van 15%, plaatselijk oplopend tot 70%. Er zijn weinig macroalgen, minder dan 1% en er groeien vrijwel geen epifyten op het zeegras. Terwijl het veld in 2013 nog werd gerapporteerd op tientallen meters van de freesproef te liggen, vonden we dit jaar dat het veld op sommige plekken tegen de freesproef aan was gegroeid, dus dat is een vooruitgang. In de werkstrook werd wel hier en daar rottende zeesla en darmwier gevonden.

Figuur 5. Lepelaars fourageren juist achter het zeegrasveld van Dortsman Noord

Dortsman Gemaal (west)

Op de slikken van Dortsman Gemaal west is geen zeegras aangetroffen. Er zijn vrijwel geen macroalgen.

Zandkreek

De slikken van Zandkreek zijn vrijwel volledig bedekt met rottende macroalgen (darmwier en in mindere mate zeesla en Gracillaria). Daartussen zijn verschillende tamelijk grote patches van zeegras te vinden (ordegrootte 25x25 m), waar lokaal dan iets minder macroalgen liggen (zo'n 25% in plaats van 80-100%). De zeegrasbedekking is dan 70-80% (maximaal 100%) als je de gaten niet meetelt. De gaten beslaan naar schatting 25% van het oppervlak. Het is hier slijkgiger dan op andere locaties, je zakt hier 5-10 cm weg, en de rottende wieren veroorzaken stank.

Figuur 6. Boven: overzicht van Zandkreek met links dijkwerkzaamheden. Onder: zeegrasoases (donkergroen) tussen wierwoekering (lichtgroen)

Oostdijk

Natuurlijk veld is erg mooi en grote delen hebben 100% bedekking (niet aan de randen). Gemiddeld is er 70% zeegrasbedekking. Er zijn wisselende hoeveelheden wadpieren. Vaak subadult, soms leidend tot flink relief soms nauwelijks relief. Zeesla is hier met een bedekking van 1-5% aanwezig, er groeien vrijwel geen epifyten op het zeegras.

Figuur 7. Luchtfoto van het zeegrasveld bij Oostdijk (foto Bas Oteman en Wouter Suykerbuyk)

In de werkstrook bevond zich veel zeesla en andere macroalgen (70% wierbedekking maar wel dunne laag). Dit is op de luchtfoto goed te zien. Er is onder de zeesla geïnspecteerd en daar werd zeegras aangetroffen, maar dit kon natuurlijk slechts steekproefsgewijs (zie verslag werkstroken 2014).

Goese Sas

Het natuurlijk zeegrasveld is erg klein en vol gaten. De zeegrasbedekking is 15-20% (lokaal 70%). Er waren geen epifyten en weinig macroalgen (voornamelijk kleine bruinwieren) < 1% bedekking.

Figuur 8. Het zeegrasveld bij Goese Sas.

Slikken van Kats

In 2013 resteerden hier ter hoogte van dijkpaal 1775 twee zeegrasveldjes van (A) 25x6 meter en (B) 40x20 meter maximaal, met een gemiddelde bedekking van 45% (max 100%) in 100 m² zeegras (zie Giesen& Giesen 2013 verslag 33). In 2014 schatten wij dit op (A) 30x10 m met een gemiddelde bedekking van 20%, lokaal 40%, en (B) 40x20 met gemiddelde bedekking 20%, lokaal 50%. De veldjes zijn in 2014 dus even groot of iets groter, maar ijler dan in 2013. Er zijn vrijwel geen macroalgen of epifyten. Bij dijkpaal 1768 (bij de haven) is een groter gefragmenteerd zeegrasveld (lengte 50 meter, breedte wisselend, gemiddeld 25 m). Hier is 25% van het oppervlak bedekt zeegrasveldjes die zelf 20% bedekking hebben (max. 40%). Voor paal 1769 is nog een strook sprietjes (0.5x5m) die van de dijk naar de zee loopt met 5% bedekking.

Figuur 9. Boven: overzicht van Slikken van Kats. Onder: gefragmenteerd zeegrasveld op de Slikken van Kats

